

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2016/336

z 8. marca 2016

o uplatňovaní smernice Rady 2008/120/ES, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu ošípaných, pokiaľ ide o opatrenia na zníženie potreby kupírovania chvostov

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) v smernici Rady 2008/120/ES ⁽¹⁾ sa od členských štátov vyžaduje zabezpečiť, aby sa kupírovanie chvostov nevykonávalo ako súčasť bežnej praxe, ale iba v prípadoch, keď je dokázateľné, že dochádza k zraneniam bradaviek prasníc, uší alebo chvostov iných ošípaných.
- (2) Kupírovanie chvostov ošípaných sa vykonáva s cieľom zabrániť ohryzaniu chvostov, čo predstavuje abnormálne správanie, ku ktorému dochádza z viacerých príčin. Táto prax môže ošípaným spôsobiť bolesť, a má preto nepriaznivý vplyv na ich dobré životné podmienky.
- (3) V smernici 2008/120/ES sa stanovuje, že pred tým, ako sa pristúpi ku kupírovaniu chvostov, sa majú prijať iné opatrenia na zabránenie ohryzaniu chvostov alebo iným zlozvykom, pričom sa zohľadní prostredie a hustota osídlenia. Z tohto dôvodu sa majú zmeniť nevhodné podmienky prostredia alebo systému chovu.
- (4) V smernici 2008/120/ES sa členským štátom takisto ukladá povinnosť zabezpečiť, aby ošípané mali vždy prístup k dostatočnému množstvu materiálu, ktorý im umožní skúmanie a manipuláciu, ako je napr. slama, seno, drevo, piliny, hubový kompost, rašelina alebo ich zmes („materiál na obohatenie prostredia“), a ktorý neohrozuje ich zdravie.
- (5) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín vydal vedecké stanoviská o rizikách spojených s ohryzovaním chvostov ošípaných a možnostiach na zníženie potreby kupírovania chvostov ⁽²⁾, ako aj vedecké stanovisko o mnohofaktorovom prístupe k používaniu opatrení, ktoré sa týkajú alebo netýkajú zvierat, na posúdenie životných podmienok ošípaných ⁽³⁾. Výsledky týchto vedeckých stanovísk by sa mali zohľadniť v najlepších postupoch uvedených v tomto odporúčaní.
- (6) Systémy chovu sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Preto je potrebné navrhnúť na úrovni Únie najlepšie postupy zamerané na zníženie potreby kupírovania chvostov a optimálne riešenia pri poskytovaní materiálu na obohatenie prostredia.
- (7) Toto odporúčanie by sa malo uplatňovať v súlade s ustanoveniami smernice 2008/120/ES a inými príslušnými právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa dobrých životných podmienok ošípaných,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Pri uplatňovaní všeobecných požiadaviek týkajúcich sa predchádzania ohryzovaniu chvostov, a teda zníženia potreby kupírovania chvostov, ako sa stanovuje v prílohe I k smernici 2008/120/ES, by členské štáty mali zohľadňovať usmernenia týkajúce sa osvedčených postupov založené na vedeckých poznatkoch uvedených v odsekoch 2 až 7.
2. Členské štáty by mali:
 - a) zabezpečiť, aby poľnohospodári vykonávali posúdenie rizika ohryzovania chvostov na základe ukazovateľov, ktoré sa týkajú zvierat, ako aj tých, ktoré sa zvierat netýkajú (ďalej len „posúdenie rizika“); a
 - b) stanoviť kritériá zhody s požiadavkami stanovenými v právnych predpisoch a sprístupniť ich verejnosti na webovej lokalite.

⁽¹⁾ Smernica Rady 2008/120/ES z 18. decembra 2008, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu ošípaných (Ú. v. EÚ L 47, 18.2.2009, s. 5).

⁽²⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/611>.

⁽³⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3702>.

3. Pri posudzovaní rizika by sa mali kontrolovať tieto parametre:

- a) poskytnuté materiály na obohatenie prostredia;
- b) čistota;
- c) tepelná pohoda a kvalita vzduchu;
- d) zdravotný stav;
- e) súťaživosť o potravu a priestor;
- f) strava.

Na základe výsledkov posúdenia rizika by sa mali zväziť vhodné zmeny v riadení poľnohospodárskych podnikov, ako napr. zabezpečenie vhodných materiálov na obohatenie prostredia, pohodlné podmienky prostredia, zabezpečenie dobrého zdravotného stavu a/alebo poskytnutie vyváženej stravy pre ošípané.

4. Materiály na obohatenie prostredia by mali ošípaným umožniť naplnenie ich základných potrieb bez ohrozenia ich zdravia.

Materiály na obohatenie prostredia by preto mali byť bezpečné a mali by byť:

- a) jedlé, aby ich ošípané mohli jesť alebo ovoniavať, a podľa možnosti by mali mať určité výživové výhody;
- b) žuvacie, aby ich ošípané mohli ohryzáť;
- c) skúmateľné, aby ich ošípané mohli skúmať;
- d) manipulovateľné, aby ošípané mohli meniť ich polohu, vzhľad alebo štruktúru.

5. Okrem vlastností uvedených v odseku 4 by sa materiály na obohatenie prostredia mali poskytovať tak, aby:

- a) vzbudzovali trvalý záujem, teda mali by podporovať prieskumnícke správanie ošípaných a mali by sa pravidelne nahrádzať a doplňovať;
- b) boli prístupné na manipuláciu rypákom;
- c) boli poskytované v dostatočnom množstve;
- d) boli čisté a hygienické.

6. S cieľom naplňovať základné potreby ošípaných musia materiály na obohatenie prostredia spĺňať všetky vlastnosti uvedené v odsekoch 4 a 5.

Na tento účel by materiály na obohatenie prostredia mali byť zaradené do týchto kategórií:

- a) optimálne materiály – materiály, ktoré majú všetky vlastnosti uvedené v odsekoch 4 a 5, a preto ich možno použiť samostatne;
- b) suboptimálne materiály – materiály, ktoré majú väčšinu vlastností uvedených v odsekoch 4 a 5, a preto ich možno použiť v kombinácii s inými materiálmi;
- c) materiály okrajového záujmu – materiály na rozptýlenie ošípaných, ktoré by sa nemali považovať za materiály slúžiace na napĺňanie základných potrieb zvierat, a preto by sa mali zabezpečiť aj optimálne alebo suboptimálne materiály.

7. S cieľom overiť, že ošípané majú prístup k dostatočným a vhodným materiálom na obohatenie prostredia, by členské štáty mali zabezpečiť, aby poľnohospodári dodržiavali najlepšie postupy týkajúce sa vhodných ukazovateľov na monitorovanie dobrých životných podmienok ošípaných držaných v ich starostlivosti.

Táto metóda posúdenia uplatňovaná pri kontrole prístupu k materiálom na obohatenie prostredia by mala zahŕňať kontroly založené na:

- a) ukazovateľoch, ktoré sa týkajú zvierat, ako napríklad výskyt prípadov ohryzovania chvostov, kožných lézií a/alebo abnormálneho správania ošípaných (napríklad nízka úroveň záujmu o materiály na obohatenie prostredia, boje o používanie týchto materiálov, ohryzanie iných prvkov, než sú materiály na obohatenie prostredia, hrabanie sa vo výkaloch alebo v prípade prasníc nárast prípadov falošného budovania hniezda); a
- b) ukazovateľoch, ktoré sa netýkajú zvierat, ako je frekvencia obnovy, prístupnosť, množstvo a čistota poskytnutých materiálov na obohatenie prostredia.

8. Komisia by mala monitorovať vykonávanie tohto odporúčania a poskytovať podrobnejšie informácie o najlepších postupov uvedených v odsekoch 2 až 7 v súlade s najnovšími a najrelevantnejšími vedeckými poznatkami na verejne prístupnej webovej lokalite Komisie.
9. Členské štáty by mali za aktívnej účasti poľnohospodárov vhodným spôsobom šíriť najlepšie postupy uvedené v odsekoch 2 až 7.

V Bruseli 8. marca 2016

Za Komisiu
Vytenis ANDRIUKAITIS
člen Komisie
